

**Natuur- en Milieuvereniging
gemeente Heusden**

Heusden, een groene gemeente?

Natuurlijk

*Informatie ten behoeve van de verkiezingsprogramma's
2010-2014
van de politieke partijen in de gemeente Heusden*

Afb. 1: Loonse en Drunense Duinen

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	Ruimtelijke Ordening.....	4
	2.1 Bestemmingsplannen.....	4
	2.2 Natuur, Landschap en Cultuurhistorie	4
	2.3 Ecologische hoofdstructuur	5
3	(Milieu)Plannen	6
	3.1 Afvalbeleid.....	6
	3.2 Milieu, veiligheid en handhaving	6
	3.3 Onkruidbestrijding.....	7
	3.4 Mobiliteit	7
	3.5 Duurzame samenleving	8
	3.6 Monitoring en beleidsevaluatie.....	8
4	Samenvatting en aanbevelingen	10
	Bijlage: Geboekte resultaten Natuur- en Milieuvereniging periode 2001 - heden.....	12

Afb. 2: Nieuwkuijke wiel

1 Inleiding

De Natuur- & Milieuvereniging gemeente Heusden gaat er vanuit dat in de programma's van de politieke partijen een paragraaf wordt opgenomen met betrekking tot natuur, milieu en cultuurhistorische waarden in de gemeente Heusden, waarin de partijen het voorgestane beleid voor de komende raadsperiode presenteren. Aandacht voor de natuur, het milieu en de cultuurhistorische waarden in onze gemeente ziet onze vereniging als een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Door het bundelen van krachten en expertise kan een daadkrachtiger beleid gevoerd worden, wat in het belang is van de Heusdense gemeenschap. Onze vereniging heeft een notitie opgesteld, die als leidraad zou kunnen dienen voor programmatische uitgangspunten op het gebied van natuur, milieu en cultuurhistorische waarden. Onder twee hoofdthema's: Ruimtelijke Ordening en (Milieu)Plannen zijn een aantal belangrijke onderwerpen nader uitgewerkt.

Afb. 3: Drongelens Kanaal

2 Ruimtelijke Ordening

2.1 Bestemmingsplannen

Het is al weer lang jaren geleden dat de bestemmingsplannen van de voormalige gemeenten binnen de gemeente Heusden zijn geactualiseerd. Voor het buitengebied van de gemeente Heusden is het van belang dat er actuele op elkaar afgestemde bestemmingsplannen komen, waarin nationale, provinciale en regionale ontwikkelingen, zoals het nog vast te stellen Streekplan in 2002, Structuurvisie Plus, Revitalisering van het buitengebied (Wijde Biesbosch en reconstructieplan De Meijerij), Waalboss, herstructurering Glastuinbouw en het Provinciaal Waterhuishoudingsplan duidelijk verankerd worden.

Daarnaast is het ook belangrijk dat voor de kernen van de gemeente de van belang zijnde bestemmingen worden vastgelegd om mogelijke ongewenste ontwikkelingen te voorkomen. Ook dienen bestemmingen zoals bos- en parkstrook, erf, bos, natuurgebied en monumentale, beeldbepalende, cultuurhistorisch en dendrologisch (*dendrologie = boomkunde*) zeldzame waardevolle exemplaren als aanduiding op de plankaart opgenomen te worden. Uiteraard dient hieraan een goede inventarisatie vooraf te gaan.

De natuur- en milieuvereniging staat binnen de gemeente Heusden een duurzame ontwikkeling (natuurwaarden, ruimtelijke kwaliteit, cultuurhistorische waarden, etc.) van het landschap voor. Op basis van de hierboven geschetste ontwikkelingen mag een geïntegreerde benadering van ecologie, landschap en cultuurhistorie en van de ruimtelijke ordening van het gebied niet ontbreken.

Onze vereniging pleit voor het versterken van de leefbaarheid van het gebied op basis van identiteit en verscheidenheid. Vertrekpunt daarbij is de verschillende kwaliteiten op elkaar af te stemmen en te verweven. Daarbij zal uiteraard ook rekening gehouden moeten worden met selectieve ontwikkelingsmogelijkheden in het gebied. Beleving en waardering van bewoners en gebruikers zijn belangrijke aandachtspunten.

Op basis van de Flora en Faunawet is verstoring van beschermde inheemse planten en diersoorten, zoals heikikker en pimpernelblauwtje verboden. Daarnaast zijn ook de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn richtinggevend aan ruimtelijke ontwikkelingen. Op dit moment laat Heusden bij diverse ruimtelijke ontwikkelingen telkens aparte flora en fauna onderzoeken uitvoeren. Nadelen zijn dat bij eerste planvormingen geen risico's ten aanzien van flora en Faunawet bekend zijn en te 'eng' naar projectgrenzen gekeken worden. Onze vereniging is voorstander van een 'Natuurverwachtingskaart' voor gehele gemeente. Hiermee ontstaat een helder overzicht van gebieden met meer en minder beschermde soorten in de gehele gemeente. Bij afzonderlijke ruimtelijke ontwikkelingen zijn dan geen uitgebreide flora en fauna onderzoeken meer nodig wat uiteindelijk zelfs tot kostenbesparing kan leiden.

2.2 Natuur, Landschap en Cultuurhistorie

Het gebied van de gemeente Heusden is zowel cultuurhistorisch, landschappelijk en ecologisch van belang. Het gebied wordt gedeeltelijk omsloten door de Loonse en Drunense Duinen en aan de noordzijde door het riviergebied van de Maas. Het karakter van het landschap in dit gebied is door de moderne landbouw, uitbreiding van woonvoorzieningen, bedrijfsactiviteiten en infrastructuur enorm veranderd. Veel van de kenmerkende elementen in

het vaak kleinschalige landschap moesten plaatsmaken voor grootschaligheid. De bodem werd op veel plaatsen uitgelaagd en het gebied werd door de verbeterde afwatering droogtegevoelig. Door de intensivering en de daarmee gepaard gaande overbemesting, plus de droogte, verdween veel van de oorspronkelijke flora en fauna van het gebied. Veel mensen ervaren dit als een verarming en zetten zich in voor herstel van identiteit en verscheidenheid van de landschaps- en natuurwaarden. Ook willen mensen hun cultuurhistorische achtergrond vasthouden. Ze willen weer een natuurrijk cultuurlandschap met fraaie boerenerven en kenmerkende kavelpatronen, flora en fauna.

Een natuurrijk cultuurlandschap kan bereikt worden door een gebiedsgerichte aanpak door alle betrokkenen. Daarin zijn de kwaliteit van landschap, ecologie en cultuurhistorie een onmisbaar onderdeel. Dit is tevens de basis voor de leefbaarheid, herkenning en betrokkenheid van de bewoners en gebruikers van het gebied. De diverse functies zoals natuur, water en landschap zijn in evenwicht met de economische functies zoals een duurzame verbrede landbouw, recreatie en toerisme. Zorgvuldig ruimtegebruik, waarbij 'inbreiding' en optimale benutting de hoogste prioriteit moeten hebben, is daarbij een essentieel uitgangspunt.

In het bijzonder vragen wij aandacht voor de verstedelijking langs de A59. Van het westen van Waalwijk tot het oosten van Den Bosch (en verder, denk ook aan de Waalboss-regio) is een geheel verstedelijkt gebied ontstaan. De westelijke helft van de Waalboss-regio kent nog slechts drie meer of minder smalle 'groene' noord-zuidcorridors die dan ook nog eens door de A59 worden doorgesneden. Hierdoor komt de uitwisseling van flora en fauna tussen de diverse belangrijke natuurgebieden in de knel. De bedoelde drie belangrijke noord-zuid hoofdverbindingzones betreffen:

- Hooibroeken - wielen Elshoutse Zeedijk - de Baardwijkse Overlaat;
- Land van Ooit - Vlijmens Ven;
- Sompen en Zooislagen - Meer van Engelen - Moerputten;

De drie zones staan onder druk.

Het groene imago van de gemeente kan daadwerkelijk gestalte krijgen door rondom de dorpskernen het concept 'groene mal' te hanteren, waarvan de drie zones een onderdeel zijn, evenals de diverse oude dijken.

2.3 Ecologische hoofdstructuur

In 1990 zijn het Rijk en de provincie Noord-Brabant begonnen met de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De overheid wil hiermee nieuwe natuurgebieden realiseren, natuurwaarden helpen behouden en verbindingen tussen natuurgebieden aanleggen en verbeteren. Zo zijn de Hooibroeken, het gebied tussen het Haarsteegse Wiel en de Sompen en Zooislagen en een groot stuk van het Vlijmens Ven als reservaatgebied begrensd. Tevens is in het Vlijmens Ven, dat een zeer zeldzame flora en fauna kent, een groot deel als natuurontwikkelingsgebied aangewezen. De gemeente heeft van de overheid een taak gekregen om aan de uitvoering van de plannen mee te werken. Bij reservaatgebieden is het de bedoeling om (pachtvrije-) gronden, die in eigendom van de gemeente zijn, over te dragen aan het Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL), waarna overdracht plaatsvindt aan een natuurorganisatie zoals Natuurmonumenten. Wij gaan ervan uit dat de gemeente bij haar plannen hiermee rekening houdt.

3 (Milieu)Plannen

3.1 Afvalbeleid

Uitgangspunt moet zijn een betere scheiding aan de bron, meer recycling en minder restafval. **De vereniging juicht het initiatief van de gemeente toe tot het gescheiden inzamelen van plastic.** Illegale dumping moet worden voorkomen.

Reductie van afval kan daarnaast bereikt worden door:

- hergebruik van producten en besparing van energie en grondstoffen;
- Uitbreiding van het aantal plaatsen waar gescheiden afval gebracht kan worden: containers voor papier, glas, textiel, blik;
- Aansluiting bij bestaande kringloopbedrijven zoals Nederland Kringloop BV, b.v. in - Vught, of bij de Branchevereniging Kringloopbedrijven Nederland, Vindingrijk in 's-Hertogenbosch.

3.2 Milieu, veiligheid en handhaving

Volgens de vereniging behoort er een grote ruimtelijke scheiding aangebracht te worden tussen woon- en natuurgebieden en overige gebieden. Op deze manier kunnen veel problemen met betrekking tot overlast en veiligheid worden voorkomen. Het gaat dan o.a. om stankoverlast door agrarische bedrijven, lichtoverlast door assimilatiebelichting, geluidshinder door bedrijven en gevaren door ongelukken bij bedrijven.

De vereniging heeft waardering voor de vele milieuverbeterende initiatieven binnen de glastuinbouwsector. Toch zijn er nog vele verbeteringen te realiseren met betrekking tot het energiegebruik, gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen, grote hoeveelheden afval, lichthinder door de assimilatiebelichting, verglazing van de woonomgeving en het landschap. Uitbreiding van de glastuinbouw in de gemeente Heusden is niet in het belang van de Heusdense burger. Uitbreiding over de gemeente en zeker nabij woongebieden dient voorkomen te worden.

Wij gaan er van uit dat de gemeente zorgt voor handhaving van de bestaande regelgeving en met behulp van nadere eisen op basis het besluit glastuinbouw er voor zorgt dat het licht boven de kassen op zo kortst mogelijke termijn wordt afgeschermd.

Verder dient de gemeente te zorgen voor een adequaat toezicht- en handhavingniveau met voldoende formationele capaciteit en deskundigheid. Er dienen uitvoerbare en handhaafbare regels te worden opgesteld die consequent worden gehandhaafd. Van de gemeente wordt verwacht dat ze haar bestuurlijke verantwoordelijkheid neemt en slechts in uitzonderingsgevallen het gedoogbeleid toepast, waarbij dit wel via een officieel gedoogbesluit moet gebeuren. Uit onderzoek is gebleken dat rampen, zoals die in Enschede en Volendam, voorkomen hadden kunnen worden als door de overheid adequaat was opgetreden. Noodzakelijk is dat binnen de gemeente Heusden potentiële risicobedrijven in beeld worden gebracht en dat onze inwoners digitaal kunnen nagaan of in hun omgeving gevaarlijke bedrijven aanwezig zijn. Verder dient de gemeente er voor te zorgen dat wordt aangegeven hoe rampen voor bevolking en milieu kunnen worden voorkomen. In dat kader willen wij u ook wijzen op de openbaarheid van dergelijke gegeven op basis van het **Verdrag van Aarhus**.

3.3 Onkruidbestrijding

Het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen dient te worden vermeden.

De gemeente kan hiertoe zelf stoppen met het gebruik van deze middelen.

Het alternatief is een samenstel van maatregelen:

- het onkruid kan direct bestreden worden met alternatieve methoden zoals borstelen, branden of stomen;
- daarnaast dient er bij het ontwerp en de inrichting van de openbare ruimte aandacht te bestaan voor het aspect onkruid en onkruidbestrijding. Een ook op dit aspect doordachte inrichting kan ervoor zorgen dat onkruid minder kans krijgt om op te komen en maakt de bestrijding met “borstel- en brandmachines” eenvoudiger;
- tenslotte zal een enigszins “natuurlijker” beeld, met wat meer onkruid op plaatsen waar dit mag, na een korte gewenningsperiode ook acceptabel worden. Met voorlichting kan de gemeente dit gewenningsproces begeleiden.

Chemische bestrijdingsmiddelen worden niet alleen door de gemeente maar ook door particulieren, bedrijven en in de landbouw gebruikt. Hier heeft de gemeente geen directe grip op. Wel kan de gemeente bijdragen aan een goede voorlichting aan alle partijen, waarbij de voorbeeldfunctie (dus zelf geen chemische middelen gebruiken) belangrijk is.

3.4 Mobiliteit

Gezien de ontwikkeling van het verkeer binnen de kernen is op basis van een knelpuntenstudie een brede maatschappelijke (locale) discussie noodzakelijk over de mobiliteit. Bezien dient te worden in hoeverre de wegen in en rondom natuurgebieden verkeersluw gemaakt kunnen worden. Bescherming van de langzame verkeersdeelnemers moet hoog op de agenda gezet worden en nader uitgewerkt worden in plannen voor voetgangersgebieden en gemeentelijke fietspaden.

Wij zijn ingenomen met het besluit van de gemeente geluidsschermen te plaatsen langs de A59.

De wijze van aansluiten van de woon- en werkgebieden op de A59 is een belangrijk onderwerp.

De oplossing van deze problematiek kan met name consequenties hebben voor de Baardwijkse Overlaat ten westen van Drunen en de overlaat aan de oostkant van Vlijmen. Op het belang van deze zones hebben wij reeds gewezen. Het gebied is zeer bijzonder, niet alleen vanuit natuur- en landschappelijk oogpunt, maar ook is het cultuurhistorisch opmerkelijk. Het is mogelijk dat een oplossing van de aansluitingenproblematiek alleen te vinden is in deze gebieden .

Wij hebben oog voor deze realiteit, maar een oplossing is slechts dan bespreekbaar indien inpassing met de grootste zorgvuldigheid geschied en indien compensatie wordt geboden. Wij zijn ingenomen met het besluit ons deel te laten nemen aan “Businesscase Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat” .

De Week van de Vooruitgang, elk jaar gehouden rond eind september, is zeven dagen lang Groen Licht voor lopen, fietsen, openbaar vervoer en zuinig autogebruik. Gemeenten, maatschappelijke organisaties, bewoners en bedrijven organiseren activiteiten rondom het thema duurzame mobiliteit. In heel Europa doen in dezelfde week honderden steden en

dorpen mee.

De Week van de Vooruitgang is een initiatief van stichting LOAZ.

Vijf partnerorganisaties organiseren elk een themadag in deze week zoals OV Promotiedag, Autovrije Dag, Autodate dag, Op voeten en fietsen naar school.

Het stimuleren van gedragsverandering met betrekking tot duurzame mobiliteit is een van de doelen. Bewustwording van de extreme afhankelijkheid van de auto en de negatieve gevolgen hiervan, zoals luchtvervuiling, geluidsoverlast en onveiligheid. Daarnaast het benadrukken van de positieve gevolgen van het niet gebruiken van de auto, zoals rust en ruimte, veiligheid en gezondheid.

De gemeente Heusden heeft al diverse malen samen met de Natuur- en Milieuvereniging gemeente Heusden het initiatief genomen om op lokaal niveau activiteiten in het kader van deze week te organiseren. Enkele buurtverenigingen, de Heemkundekring, een aantal basisscholen, skeelerclub Drunen en een rijkschool waren eveneens actieve deelnemers. Het organiseren van activiteiten in de Week van de Vooruitgang, samen met andere maatschappelijk organisaties, zou de gemeente jaarlijks op zich moeten nemen. voor meer informatie: www.weekvandevoortgang.nl

Het is aan te bevelen dat de gemeente een discussie met burgers, het bedrijfsleven en (overheids)instanties voert over duurzame mobiliteit en met een mobiliteitsplan komt voor de lange termijn.

3.5 Duurzame samenleving

Een definitie van duurzaamheid luidt: “zodanig voorzien in de behoefte van de huidige generatie dat toekomstige generaties niet beperkt worden in het voorzien in hun behoeften”. De gemeente dient duurzaamheid uitgangspunt te maken bij al haar handelen. Duurzaamheid is vanzelfsprekend niet het enige uitgangspunt, maar het dient wel bij iedere beslissing van meet af aan in de afwegingen een rol te spelen.

De gemeente dient wonen, werken en recreëren vanuit deze duurzaamheidsdoelstelling te benaderen, zowel bij de inrichting als bij het beheer. Enige voorbeelden, zonder uitputtend te zijn:

- de gemeente kan bij de vormgeving van woningnieuwbouwplannen zelf aandacht schenken aan duurzaamheidsaspecten en tegelijkertijd aan de bouwers van de woningen (projectontwikkelaars, woningcorporatie, particulieren) eisen opleggen met betrekking tot Duurzaam Bouwen. Instrumenten hiertoe zijn elders in het land ontwikkeld;
- voor bedrijventerreinen geldt hetzelfde. Via duidelijke voorwaarden bij de gronduitgifte en via parkmanagement kan de gemeente in overleg met het bedrijfsleven duurzaamheidsdoelstellingen zien te realiseren;
- de gemeente dient in aansluiting op het rijks- en provinciaal beleid een klimaatbeleid te ontwikkelen, gericht op reductie van de CO₂-uitstoot. Hierbij dient een drievoudige doelstelling energiebesparing, productie van duurzame energie en efficiënt energiegebruik gehanteerd te worden. Een eerste stap bij de totstandkoming van dit klimaatbeleid is de bepaling van het gemeentelijk ambitieniveau bij woningbouw (zowel bestaand als nieuwbouw), bedrijventerreinen, bedrijven, verkeer en vervoer, gemeentelijke gebouwen etc. Over de concrete uitvoeringsmaatregelen die bij de gekozen ambitieniveaus passen kan vervolgens een eigen lokaal klimaatbeleid worden

- ontwikkeld. De helft van de Nederlandse gemeenten en alle provincies hebben inmiddels dit klimaatbeleid vastgesteld;
- een voorbeeld van duurzaamheid en beheer is het niet meer toepassen van chemische bestrijdingsmiddelen (zie ook § 3.3), het afkoppelen van regenwater en het infiltreren ervan in de bodem.

3.6 Monitoring en beleidsevaluatie

Monitoring en beleidsevaluatie dient vanzelfsprekend een onderdeel te zijn van de gemeentelijke bedrijfsvoering. Monitoring is een hulpmiddel ter onderbouwing van het beleid, ter ondersteuning van de uitvoering daarvan en voor het afleggen van politieke verantwoording. Essentieel is dat monitoring voorziet in de informatiebehoefte van het beleid en de politiek. Beleidsevaluatie vormt het onderdeel van een cyclus waarbij een beoordeling wordt gegeven over het gevoerde beleid, de relevante omgevingsfactoren en de effecten van dat beleid. Op basis daarvan kunnen onderbouwde conclusies worden getrokken over aanpassingen van de beleidsinhoud en het beleidsproces.

Het belang van monitoring en beleidsevaluatie worden door de ontwikkelingen rond Enschede en Volendam nog maar eens expliciet duidelijk gemaakt. Het publiek en politiek verantwoording kunnen afleggen over de inzet en de gerealiseerde bijdrage aan de diverse beleidsthema's, waaronder milieu en RO wordt steeds belangrijker. Ook worden steeds meer (inter)nationale overéénkomsten en afspraken gemaakt met andere overheden, doelgroepen en maatschappelijke partijen, waarin wederzijdse inspanningsverplichtingen ten aanzien van rol en proces, inhoudelijke resultaten, doelen en beoogde effecten centraal staan. Om de voortgang en resultaten van de afspraken te volgen zijn monitoring en beleidsevaluatie onontbeerlijk.

Afb. 4: Fietspad naar Haarsteegse Wiel

4 Samenvatting en aanbevelingen

Met deze notitie wil de Natuur- & Milieuvereniging gemeente Heusden punten aandragen voor uw verkiezingsprogramma en waarvoor u zich in de komende raadsperiode sterk kunt maken. Immers de gemeente Heusden pretendeert een ‘groene’ gemeente te zijn en als vereniging onderstrepen wij dit principe van harte.

De vereniging heeft veel kennis en ervaring in huis op het terrein van natuur, milieu en cultuurhistorie. Vanuit reële en ter zake deskundige opvattingen willen wij deze kennis en ervaring graag ten dienste stellen van de gemeenschap van de gemeente Heusden. In de beleidsvoorbereiding over natuur en milieu kan de vereniging een belangrijke bijdrage leveren en meedenken bij allerlei soorten vraagstukken en mogelijke oplossingen aandragen.

Als vereniging vinden wij het bijzonder nuttig dat er periodiek bestuurlijk en ambtelijk overleg plaatsvindt tussen de gemeente en vertegenwoordigers van onze vereniging. In verband met een goede informatie-uitwisseling stellen wij voor dat dit overleg plaatsvindt met één vast aanspreekpunt voor zowel het bestuurlijk als het ambtelijk overleg.

Aanbevelingen

- 1 Natuur – de gemeente
 - a. Maakt een actueel overzicht van plant- en diersoorten binnen de gemeentegrenzen.
 - b. Heeft een overzicht van welke ‘rodelijst soorten’ binnen de gemeente voorkomen.
 - c. Zet een ‘Natuurverwachtingskaart’ voor gehele gemeente op, een overzicht van gebieden met meer en minder beschermde soorten in de gehele gemeente.
 - d. Stimuleert natuur- en milieu-educatie, met name voor de jeugd.
 - e. Zet pachtgronden zoveel mogelijk in voor versterking van natuur.

- 2 Landschap – de gemeente
 - a. Inventariseert en beschrijft cultuurhistorische waarden en landschappelijke kwaliteiten.
Daarbij wil en kan de vereniging een bijdrage leveren.
 - b. Stelt één bestemmingsplan voor het buitengebied op, met een geïntegreerde benadering van ruimtelijke ordening met natuur, landschap en cultuurhistorie. En legt per kern op plankaart vaste bestemmingen van bos- en parkstrook, erf, bos, natuurgebied en zeldzame waardevolle bomen.
 - c. Geeft uitvoering aan de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) met de drie noord-zuidcorridors.
 - d. Handhaaft en brengt een grotere ruimtelijke scheiding aan tussen enerzijds de woon- en natuurgebieden en anderzijds de overige gebieden, met name tussen Heusden en Den Bosch, Heusden en Waalwijk, Drunen en Waalwijk, en tussen de verstedelijkte kernen binnen de gemeente.

- 3 Leefomgeving – de gemeente
 - a. Zet een programma op voor scholen, gericht op klimaat en energie.
 - b. Gebruikt geen chemische bestrijdingsmiddelen bij groenbeheer en onderhoud van de bestrating.
 - c. Voert een actief voorlichtingsbeleid naar de bevolking op het gebied van watersysteembeheersing.
 - d. Adviseert bedrijven op het gebied van waterbesparing.
 - e. Reserveert gebieden voor regionale seizoensberging van water.
 - f. Stelt uitvoerbare en handhaafbare milieuvoorschriften aan bedrijven, en handhaaft die consequent.

- g. Stelt een aanvullend verkeer- en vervoersplan op, en stimuleert daarin langzaam verkeer en openbaar vervoer.

De gemeente legt de volgende vrijliggende fietspaden aan:

- i. Vlijmen - Cromvoirt (Vendreef)
- ii. Nieuwkuijk - Cromvoirt (Nieuwkuijksestraat)
- iii. Vlijmen/Haarsteeg - Engelen (Tuinbouwweg)
- iv. Vlijmen - Drunen (Tuinbouwweg) - Den Bosch
- v. Waalwijk – Den Bosch (langs de zuidelijke randstructuur)

De gemeente zorgt daarnaast voor OV-ontsluiting van alle industrieterreinen.

- h. Ontwikkelt een eigen lokaal klimaatbeleid.
- i. Damt de assimilatieverlichting bij tuinbouwkassen verder in door middel van boven-afscherming.
- j. Zorgt er voor dat er geen megastallen in onze gemeente komen. De gemeente stimuleert diervriendelijke landbouw.

4 Algemeen – de gemeente

- a. Heeft de ambitie om binnen drie jaar een klimaatneutrale gemeente te worden.
- b. Brengt de de functies natuur, water en landschap in evenwicht met de economische functies landbouw, recreatie en toerisme met zorgvuldig en duurzaam ruimtegebruik.
- c. Zet een monitoring- en beleidsevaluatieprogramma op voor natuur, landschap en leefomgeving.
- d. Neemt duurzaamheid bij alle beleidsafwegingen als uitgangspunt, inclusief milieuvriendelijk inkopen.
- e. Zoekt vanuit cultuurhistorisch, natuur- en landschappelijk oogpunt naar een goede verkeersaansluiting op de A59.

Afb. 5: Agrarische activiteiten

Bijlage: Geboekte resultaten Natuur- en milieuvereniging periode 2001-2010

1 Successen:

- a. paddepoelen Baardwijkse Overlaat;
- b. beheersplan Heidijk;
- c. convenant Land van Ooit;
- d. houtwal Giersbergen;
- e. overleg varkensboer Giersbergen;
- f. beheer Baartwijkse Overlaat;
- g. natuur- en milieu educatie (> 2.000 burgers);
- h. wijziging mountainbikeroute team Brabant 2000;
- i. inspraak verbreding wielerveding de Heuvelen;
- j. inrichting voormalig zanddepot aan de Kanaalweg;
- k. exploitatie Duinexpres in ons gebied van de duinen, vindt geen doorgang;
- l. plaats aanleg bergbezinkbassin.
- m. Heemtuin Heusden
- n. Gescheiden inzamelen afval
- o. Afscherming glastuinbouw Vlijmen
- p. Invloed Structuurvisie
- q. Politiek cafe
- r. Klimaatbosjes

Afb. 6: Aanplant klimaatbosjes: 2008

2 Nog onder handen:

- a. herstructurering Glastuinbouw;
- b. Waalboss (gebiedsversterking Oostelijke Langstraa);
- c. uitbreiding glastuinbouw Duinweg Drunen;
- d. Haarsteegse Wiel;
- e. bouw paardentrainingshal Herpt;
- f. beheer- of Beheersplan Heidijk;
- g. meer betrokkenheid van de jeugd bij Natuur en Milieu.

3 Mislukte acties:

- a. tankstation Drunen;
- b. chemische onkruidbestrijding;

Afb. 7: De Maas, vanaf het pontje in Herpt